

FUNDACJA

Instytut Badań
i Rozwoju Lokalnego

DAMIAN
WOJCIECH
DUDAŁA

MATEUSZ
MUSZYŃSKI

RAPORT Z REALIZACJI

art. 12 UoDPPiW

w wybranych samorządach
w latach 2018-2020

WROCŁAW 2021

Autorzy: Damian Wojciech Dudała, Mateusz Muszyński

Opracowanie graficzne: Konrad Postawa

Wydawca: Fundacja Instytut Badań i Rozwoju Lokalnego

ISBN: 978-83-947675-5-6

Wydanie elektroniczne: 1.0

Wrocław 2021

SPIS TREŚCI

Słowo wstępu	03
ROZDZIAŁ I - UWARUNKOWANIA PRAWNE	04
1.1. Zakres regulacji prawnych	04
1.2. Działalność pożytku publicznego	05
1.3. Organizacje pozarządowe	10
1.4. Współpraca pomiędzy trzecim sektorem a administracją publiczną	11
1.5. Zasady współpracy	12
1.6. Roczny i wieloletni program współpracy	14
1.7. Zlecanie realizacji zadań publicznych	15
a) Otwarty konkurs ofert	15
b) Inicjatywa własna	16
c) Mały grant	17
ROZDZIAŁ II - REALIZACJA ART. 12 UoDPPiW	18
2.1. Pozyskanie danych - Ustawa o dostępie do informacji publicznej	18
2.2. Pytania do samorządów, czyli zakres przedmiotowy wniosków	18
2.3. Prezentacja odpowiedzi instytucji	19
2.4. Podsumowanie	27
2.5. Przykładowe „wzory wniosków”	29
REKOMENDACJE ZMIAN	35
NOTY O AUTORACH	36

SŁOWO WSTĘPU

Podjęliśmy się zbadania tematu jakim jest realizacja art. 12 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dwóch powodów. Po pierwsze, w toku prowadzonych przez naszą Fundację różnych projektów dotyczących funkcjonowania trzeciego sektora w Polsce, w tym o charakterze badawczym, zauważamy częsty brak wiedzy wśród przedstawicieli organizacji pozarządowych na temat ww. art. 12. Po drugie, otrzymujemy sygnały, że realizacja art. 12 może być niewłaściwie wykorzystywana przez organy administracji publicznej, m.in. poprzez wspieranie faworyzowanych organizacji.

W związku z tym, postanowiliśmy zmierzyć się z tym tematem. Niniejszy Raport jest pierwszym etapem działań. Opracowanie Raportu, komunikacja z instytucjami publicznymi i zbieranie materiałów zajęła nam 6 miesięcy społecznej pracy, bez żadnego wsparcia finansowego.

Raport składa się z trzech części. W pierwszej prezentowane są ramy prawne funkcjonowania organizacji pozarządowych w Polsce. Wskazane są zasady jakie reguluje ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; czym jest pożytek publiczny i jakie zadania obejmuje w sferze zadań publicznych; co to są organizacje pozarządowe. Następnie przedstawiona została współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi i jej zasady; na czym polega zlecanie realizacji zadań publicznych czy roczny i wieloletni program współpracy. W drugiej części Raportu zaprezentowane zostały odpowiedzi instytucji publicznych na pytania w zakresie realizacji art. 12 ww. ustawy. Część trzecia przedstawia rekomendacje zmian ustawowych oraz w zakresie działań technicznych i promocyjnych organów administracji publicznej.

ROZDZIAŁ 1 - UWARUNKOWANIA PRAWNE

1.1. Zakres regulacji prawnych

W polskim porządku prawnym działalność organizacji pozarządowych jest regulowana przez następujące akty prawne:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., poz. 483, z późn. zm.).
- 2) Ustawa z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1813 oraz z 2019 r. poz. 2020).
- 3) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057).
- 4) Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2019 r. poz. 713 oraz z 2020 r. poz. 695, 1086).
- 5) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1491 oraz z 2020 r. poz. 695 i 1086).

Ponadto, do regulacji działalności organizacji pozarządowych zaliczamy również Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego czy Ministra Finansów.

Jednakże z punktu widzenia podstawowej regulacji działalności organizacji pozarządowych należy rozpatrywać Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057). Zgodnie z art. 1 ustawy, reguluje ona zasady:

- 1) prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych oraz współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi;
- 2) uzyskiwania przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz funkcjonowania organizacji pożytku publicznego;
- 3) sprawowania nadzoru nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego;
- 4) tworzenia i funkcjonowania rad działalności pożytku publicznego.

Ustawa reguluje również warunki wykonywania świadczeń przez wolontariuszy oraz korzystania z tych świadczeń. Określa także zakres funkcjonowania Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.

1. 2. Działalność pożytku publicznego

Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie.¹

Działalność pożytku publicznego nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej i może być prowadzona jako działalność nieodpłatna lub odpłatna.

Działalnością nieodpłatną pożytku publicznego jest działalność statutowa organizacji, prowadzona w sferze zadań publicznych, za które nie pobierają one opłaty. Oznacza to, że organizacja pozyskuje z różnych źródeł środki finansowe na swoją działalność, a następnie realizuje zadania, za które nie pobiera opłat (wynagrodzenia) od odbiorców swoich działań (świadczy usługi nieodpłatnie).

Odpłatną działalnością pożytku publicznego jest działalność, za którą organizacje pobierają opłaty (wynagrodzenie) od beneficjentów (lub innego nabywcy - np. urzędu, firmy).

Zgodnie z ustawą, odpłatną działalnością pożytku publicznego jest również sprzedaż wytworzonych towarów lub świadczenie usług w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

¹ Art. 3 ust. 1 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057).

Odpłatną działalnością pożytku publicznego jest również sprzedaż przedmiotów darowizny.

Podmioty uzyskujące dochody z odpłatnej działalności pożytku publicznego nie mogą jednocześnie prowadzić działalność gospodarczej w stosunku do tego samego przedmiotu działalności. Warto też podkreślić, że przychód z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie prowadzeniu działalności pożytku publicznego (nieodpłatnej lub odpłatnej).

Działalność odpłatna pożytku publicznego stanowi działalność gospodarczą², jeżeli:

- 1) wynagrodzenie jest w odniesieniu do działalności danego rodzaju wyższe od tego, jakie wynika z kosztów tej działalności lub
- 2) przeciętne miesięczne wynagrodzenie osoby fizycznej z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu statutowej działalności odpłatnej pożytku publicznego, za okres ostatniego roku obrotowego, a w przypadku zatrudnienia trwającego krócej niż rok obrotowych – za okres tego zatrudnienia, przekracza 3-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni (wynagrodzenie z tytułu świadczenia pracy lub usług, niezależnie od sposobu nawiązania stosunku pracy lub rodzaju i treści umowy cywilnoprawnej z osobą fizyczną).³

Sfera zadań publicznych⁴ obejmuje zadania w zakresie:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
 - 1a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

² W sytuacji, kiedy podczas kontroli przeprowadzanej przez organ administracji publicznej okaże się, że organizacja przekracza warunki prowadzenia działalności odpłatnej, organ administracji publicznej nakaże organizację złożenie stosownego wniosku o wpis działalności gospodarczej do KRS w terminie 30 dni od dnia wezwania. Niezłożenie wymaganego wniosku może skutkować nałożeniem na organizację kary grzywny (która może być ponowiona).

³ W 2020 r. wyniosło 5 411,45 zł. Limit 3-krotności wynagrodzenia wynosi w 2021 r.: 16 234,35 zł.

⁴ Art. 4 ust. 1 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. (...).

- 1b) udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa;
- 2) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 3) działalności charytatywnej;
- 4) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- 5) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- 5a) działalności na rzecz integracji cudzoziemców;
- 6) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295 i 567);
- 7) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 8) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- 9) działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
- 10) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 11) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 12) działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;
- 13) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 14) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- 15) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;

- 16) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 17) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 18) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- 19) turystyki i krajoznawstwa;
- 20) porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- 21) obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 22) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- 22a) udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;
- 23) ratownictwa i ochrony ludności;
- 24) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
- 25) upowszechniania i ochrony praw konsumentów;
- 26) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 27) promocji i organizacji wolontariatu;
- 28) pomocy Polonii i Polakom za granicą;
- 29) działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;
- 29a) działalności na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 1569 i 1726);
- 30) promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą;
- 31) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- 32) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 32a) rewitalizacji;

33) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32a.

Działalność pożytku publicznego, oprócz organizacji pozarządowych, może być prowadzona także przez:

- 1) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w RP⁵, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują działalność pożytku publicznego⁶;
- 2) stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego⁷;
- 3) spółdzielnie socjalne⁸;
- 4) spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników⁹.

⁵ Reguluje to Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1989 Nr 29 poz. 154).

⁶ Przykładem takich podmiotów są: Konferencja Episkopatu Polski, Caritas Polska, Caritas diecezji, Papieskie Dzieła Misyjne, zakony, opactwa, seminaria duchowne, uczelnie kościelne, gminy żydowskie, gminy prawosławne, Bractwo Młodzieży Prawosławnej, zakłady opiekuńcze, wydawnicze, placówki oświatowo-wychowawcze prowadzone w ramach kościelnych osób prawnych. Podmioty te mogą uzyskiwać status organizacji pożytku publicznego i wykonywać zadania pożytku publicznego.

⁷ Zadaniem stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego jest wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz obrona wspólnych interesów jednostek samorządu.

⁸ Spółdzielnia socjalna to forma podmiotowości prawnej łączącej cechy przedsiębiorstwa oraz organizacji pozarządowej. Prowadząc równolegle działalność gospodarczą oraz reintegrację społeczną i zawodową jest jednym z kluczowych podmiotów ekonomii społecznej oraz istotnym instrumentem polityki społecznej w zakresie aktywnej integracji i zwiększania spójności społecznej. Spółdzielnia działa na rzecz społecznej i zawodowej reintegracji jej członków; może prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków oraz ich środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych. Zasady zakładania, prowadzenia, łączenia oraz likwidacji spółdzielni socjalnych reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651 z późn. zm.).

⁹ Spółki kapitałowe (akcyjne i z ograniczoną odpowiedzialnością) w myśl orzecznictwa mogą działać nie dla zysku. Z tego względu, w konkretnych przypadkach, mieszczą się w definicji organizacji pozarządowej, przy spełnieniu określonych w ustawie przesłanek - nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

1.3. Organizacje pozarządowe

Organizacjami pozarządowymi (ang. Non-Governmental Organizations, NGOs) są, niebędące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych lub przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi, niedziałające w celu osiągnięcia zysku – osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia.

O organizacjach pozarządowych mówi się również jako „trzecim sektorze”, obok sektora pierwszego - publicznego, drugiego - sektora przedsiębiorstw, a także czwartego - sektora mediów.

Organizacjami pozarządowymi są nie tylko podmioty, które mają osobowość prawną, ale także jednostki, które tej osobowości nie mają (np. stowarzyszenia zwykłe, uczelniane organizacje studenckie, koła gospodyń wiejskich).

Organizacje pozarządowe, działające w sferze zadań publicznych wykonują działalność pożytku publicznego. Przepisów ustawy, w zakresie działalności pożytku publicznego, nie stosuje się do partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców; samorządów zawodowych; fundacji utworzonych przez partie polityczne.

Nie są organizacjami pozarządowymi podmioty będące jednostkami sektora finansów publicznych, czyli:

- 1) organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały;
- 2) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki;
 - 2a) związki metropolitalne;
- 3) jednostki budżetowe;
- 4) samorządowe zakłady budżetowe;
- 5) agencje wykonawcze;

- 6) instytucje gospodarki budżetowej;
- 7) państwowe fundusze celowe;
- 8) Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 9) Narodowy Fundusz Zdrowia;
- 10) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;
- 11) uczelnie publiczne;
- 12) Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne;
- 13) państwowe i samorządowe instytucje kultury;
- 14) inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego.

Organizacjami pozarządowymi nie są także podmioty, których celem jest prowadzenie działalności gospodarczej, nastawionej na osiągnięcie zysku. Organizacje pozarządowe nie działają w celu osiągnięcia zysku, nie należą do sektora komercyjnego, sektora przedsiębiorstw. Przepisy prawa pozwalają jednak organizacjom pozarządowym (m.in. stowarzyszeniom i fundacjom) na prowadzenie działalności gospodarczej, ale nie stają się one w ten sposób podmiotami działającymi w celu osiągnięcia zysku, a więc nie przestają być organizacjami pozarządowymi w rozumieniu ustawy.

1.4. Współpraca pomiędzy trzecim sektorem a administracją publiczną

Ustawa nakłada na organy administracji publicznej obowiązek realizacji zadań ze sfery publicznej, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów administracji publicznej. Współpraca ta może odbywać się w formach:

- 1) zlecenia realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym;
- 2) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności;
- 3) konsultowania z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- 4) konsultowania projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych z radami działalności pożytku publicznego, w przypadku ich utworzenia;
- 5) tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej;
- 6) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej;
- 7) umowy partnerskiej określonej w art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Powyższy zestaw nie wyczerpuje wszystkich możliwości współpracy, a także nie wiąże administracji co do konieczności stosowania wszystkich form.

1.5. Zasady współpracy

Współpraca pomiędzy administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi¹⁰ odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

Zasada pomocniczości	Subsydiarność, z łac. subsidium, 'pomoc, wsparcie, siły rezerwowe'. Zasada ta mówi, że każdy szczebel władz powinien realizować tylko te zadania, które nie mogą być skutecznie realizowane przez szczebel niższy. Można też powiedzieć, że władze nie powinny brać na siebie realizacji
-----------------------------	--

¹⁰ Oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. (...).

tych przedsięwzięć, które mogą być podjęte przez jednostki, rodziny czy wspólnoty lokalne. Z zasady subsydiarności wynika domniemanie, że jeśli jakieś problemy mogą być rozwiązane przez określoną grupę obywateli, na przykład organizację pozarządową, to należy im powierzyć ich rozwiązanie.

**Zasada
suwerenności
stron**

Zgodnie z tą zasadą administracja publiczna respektuje niezależność i odrębność wspólnot obywateli i organizacji społecznych, uznając ich prawo do niezależnego identyfikowania i rozwiązywania problemów społecznych. Kluczowe znaczenie dla realizacji tej zasady ma symetryczność praw i obowiązków stron współpracy.

**Zasada
partnerstwa**

Istotą tej zasady jest ścisła współpraca między administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi realizującymi wspólne cele na rzecz społeczeństwa. W myśl tej zasady, zakłada się istnienie efektu synergii, zgodnie z którym połączone działania są gwarancją osiągnięcia najlepszego rezultatu.

**Zasada
efektywności**

Zgodnie z zasadą efektywności środki publiczne powinny być wydawane w sposób racjonalny. Oznacza to świadome i celowe, oszczędne oraz planowe dysponowanie powierzonymi zasobami. Istotą niniejszej zasady jest wybór najefektywniejszej metody gospodarowania przy osiąganiu rezultatów najwyższej jakości.

**Zasada uczciwej
konkurencji
i jawności**

Zasady te zakładają kształtowanie przejrzystych zasad współpracy, opartych na równych i jawnych kryteriach wyboru realizatora zadania publicznego. Zasada uczciwej konkurencji opiera się na założeniu, iż zarówno instytucje reprezentujące administrację publiczną, jak i organizacje

pozarządowe mają równe szanse i takie same prawa w rywalizacji o możliwość wykonania danego zadania publicznego. Z kolei zasada jawności oznacza prawo organizacji do informacji dotyczących zamiarów, celów i środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych.

1.6. Roczny i wieloletni program współpracy

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przewiduje obowiązek uchwalenia przez organy stanowiące jednostki samorządu terytorialnego (np. radę gminy, powiatu, sejmik województwa) rocznych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi. Przewiduje także możliwość uchwalania wieloletnich programów współpracy¹¹, przy czym ustawa nie określa, ile lat mogą obowiązywać wieloletnie programy uchwalane przez samorząd. Zwyczajowo przyjmuje się, że są to okresy do 5 lat.

Program współpracy jest uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu. Przepisy wymagają by program przed uchwaleniem był konsultowany z organizacjami pozarządowymi. Informacja o przebiegu konsultacji musi się znajdować w uchwalonym programie.

Program współpracy powinien zawierać: cel główny i cele szczegółowe, zasady współpracy, zakres przedmiotowy, formy współpracy, priorytetowe zadania publiczne, okres realizacji programu, sposób jego realizacji, wysokość środków planowanych na realizację programu, sposób oceny realizacji programu, informację o sposobie tworzenia programu oraz o przebiegu konsultacji, tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

Program wieloletni powinien zawierać: cel główny i cele szczegółowe, zakres przedmiotowy, okres jego realizacji, sposób realizacji programu, wysokość środków planowanych na jego realizację. Przyjęcie programu wieloletniego nie znosi obowiązku uchwalenia programu rocznego. O ile program roczny jest programem

¹¹ Art. 5a ust. 2 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. (...).

operacyjnym, o tyle program wieloletni należy uznać za dokument programowy, wskazujący miejsce i rolę organizacji w realizacji zadań samorządu.

1.7. Zlecenie realizacji zadań publicznych

a) Otwarty konkurs ofert

Podstawowym elementem współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi jest zlecenie realizacji zadań w drodze otwartych konkursów ofert. Ustawa określa niezbędne elementy oferty, procedurę przeprowadzania konkursów oraz warunki, jakim musi odpowiadać umowa zawarta z wyłonioną w tym postępowaniu organizacją pozarządową. Ogłoszenie otwartego konkursu ofert powinno zawierać informacje o: rodzaju zadania; wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania; zasadach przyznawania dotacji; terminach i warunkach realizacji zadania; terminie składania ofert; terminie, trybie i kryteriach stosowanych przy dokonywaniu wyboru oferty; oraz zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami. Co ważne, termin do składania ofert nie może być krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ostatniego ogłoszenia.¹² Jednocześnie organom administracji publicznej przyznano uprawnienia kontrolne wobec podmiotów realizujących zadania.

Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy zlecenie realizacji zadań publicznych może mieć formy:

- 1) **powierzenia wykonywania zadań publicznych**, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji – z tym wiąże się całościowe finansowanie realizowanego projektu lub
- 2) **wspierania takich zadań**, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji – z czym wiąże się jedynie dofinansowanie, natomiast pozostałe środki pochodzą z środków własnych organizacji, z dotacji od innych organów, od sponsorów i z innych źródeł.

¹² Art. 13 pkt 1 i 2 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. (...).

Wspieranie i powierzanie odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert. Wyjątki od zasady, która mówi o konieczności zorganizowania konkursu, dotyczą np. takich sytuacji, jak klęski żywiołowe czy humanitarne.

b) Własna inicjatywa

Zgodnie z art. 12 ustawy¹³, organizacja pozarządowa oraz podmioty wymienione w art. 3 działalność pożytku publicznego, **mogą z własnej inicjatywy złożyć wniosek o realizację zadania publicznego**, także takiego, które jest realizowane dotychczas w inny sposób, w tym przez organy administracji publicznej.

Wniosek zawiera w szczególności:

- 1) opis zadania publicznego przeznaczonego do realizacji;
- 2) szacunkową kalkulację kosztów realizacji zadania publicznego.

W terminie nieprzekraczającym 1 miesiąca od dnia wpłynięcia wniosku, organ administracji publicznej:

- 1) rozpatruje celowość realizacji zadania publicznego biorąc pod uwagę:
 - a) stopień, w jakim wniosek odpowiada priorytetowym zadaniom publicznym, określonym w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi,
 - b) zapewnienie wysokiej jakości wykonania danego zadania,
 - c) środki dostępne na realizację zadań publicznych,
 - d) korzyści wynikające z realizacji zadania publicznego.
- 2) informuje o podjętym rozstrzygnięciu, a w przypadku stwierdzenia celowości realizacji zadania publicznego informuje składającego wniosek o trybie zlecenia zadania publicznego oraz o terminie ogłoszenia otwartego konkursu ofert.

Warto podkreślić, że w przypadku art. 12 nie ma obowiązującego wzoru wniosku z własnej inicjatywy. Organy administracji pozarządowej we własnym zakresie, opierając się na przepisach ustawowych, same tworzą takie formatki. Jest to jednak

¹³ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. (...).

rzadka praktyka. Należy też dodać, że własna inicjatywa mylona jest często z inicjatywą lokalną¹⁴.

c) Mały grant

Z kolei art. 19a ustawy¹⁵ wskazuje, że Organ administracji publicznej, uznając celowość realizacji zadania publicznego, z pominięciem otwartego konkursu ofert, może zlecić organizacji pozarządowej lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym, spełniającego łącznie następujące warunki:

- 1) wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 10 000 zł;
- 2) zadanie publiczne ma być realizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni.

Łączna kwota środków finansowych przekazanych tej samej organizacji w tym trybie, w danym roku kalendarzowym, nie może przekroczyć kwoty 20 tys. zł. Oferta musi zostać złożona na właściwym wzorze, określonym rozporządzeniem ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego (tzw. oferta uproszczona).

Istotą tzw. „małego grantu” jest to, że ofertę na realizację zadania publicznego przedstawia sama organizacja pozarządowa z własnej inicjatywy. Organizacja może w każdej chwili złożyć ofertę w trybie „małego grantu” i będzie ona rozpatrywana, o ile dostępne są środki przeznaczone na ten tryb. Warto też podkreślić, że określenie „mały grant” nie jest ujęty w ustawie. Używa się również określeń: „mikro grant”, „mała dotacja”, „dziewiętnastka”. Często jednak spotyka się nazwę „mały grant”.

¹⁴ Zgodnie z art. 19b Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. (...), w ramach inicjatywy lokalnej mieszkańcy bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji pozarządowych mogą złożyć wniosek o realizację zadania publicznego do jednostki samorządu terytorialnego, na terenie której mają miejsce zamieszkania lub siedzibę.

¹⁵ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. (...).

ROZDZIAŁ 2 - REALIZACJA ART. 12 UoDPPiW

2.1. Pozyskanie danych - Ustawa o dostępie do informacji publicznej

Na potrzeby pozyskania informacji na temat realizacji art. 12 UoDPPiW skorzystaliśmy z uprawnień jakie przysługują obywatelom, organizacjom w ramach Ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198). Zgodnie z ustawą, informacją publiczną jest każda informacja o działalności osób oraz instytucji, które pełnią funkcje publiczne, wykonują zadania publiczne lub gospodarują środkami publicznymi.

Ustawa precyzuje konstytucyjny zapis art. 61 o prawie obywateli do informacji o działaniach władz publicznych. Ustawa nakazuje organom władzy państwowej (i innym podmiotom) udostępniać każdą informację o sprawach publicznych tj. informację publiczną (art.1, ust.1). Wyjątek stanowią informacje niejawne (art. 5, ust.1).

Zgodnie z ustawą, prawo do informacji publicznej obejmuje uprawnienie do niezwłocznego uzyskania takiej informacji, zawierającej aktualną wiedzę o sprawach publicznych. Na prawo do informacji publicznej składają się uprawnienia m.in. do uzyskania informacji publicznej, w tym informacji przetworzonej czy wglądu do dokumentów urzędowych.

2.2. Pytania do instytucji, czyli zakres przedmiotowy wniosków

1

Ile wniosków o realizację zadania publicznego z własnej inicjatywy, w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wpłynęło do danego urzędu/jednostki samorządu terytorialnego w latach 2018-2020?

2

W przypadku jakiej liczby wniosków o realizację zadania publicznego z własnej inicjatywy, w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, stwierdzono celowość realizacji zadania publicznego i poinformowano o terminie ogłoszenia otwartego konkursu ofert przez dany urząd w okresie 2018-2020?

3

Ile z ogłoszeń, o których mowa w pkt. 2, zakończyło się podpisaniem umowy na realizację zadania publicznego?

4

Jaka liczba ofert w latach 2018-2020 r., które zostały pozytywnie zaopiniowane i przekazane do podpisania umowy i realizacji, mieściła się pod względem wysokości swoich budżetów, w przedziałach: poniżej 25.000 zł, 25.001 zł - 50.000 zł, 50.001 - 100.000 zł, 100.001 zł - 250.000 zł, 250.001 - 500.000 zł, 500.001 zł - 1 mln zł, powyżej 1 mln zł?

5

Jakie działania podejmuje dany urząd/jednostka samorządu terytorialnego w promowaniu wśród organizacji pozarządowych na obszarze właściwym dla danej jednostki samorządu terytorialnego możliwości złożenia wniosku i realizacji zadania publicznego z własnej inicjatywy, w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie?

6

Czy wniosek o realizację zadania publicznego z własnej inicjatywy, w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, można złożyć za pośrednictwem generatora? Jeśli nie – jakie powody merytoryczne, finansowe i techniczne implikują taki stan rzeczy oraz w jaki inny sposób można złożyć przedmiotowy wniosek?

2.3. Prezentacja odpowiedzi samorządów

Pytanie nr 1

Ile wniosków o realizację zadania publicznego z własnej inicjatywy, w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wpłynęło do danego urzędu/jednostki samorządu terytorialnego w latach 2018-2020?

Lp.	Nazwa instytucji	Liczba wniosków
1.	Urząd Miasta Wrocławia	280
2.	Urząd Miasta Zielona Góra	61
3.	Urząd Miasta Łodzi	15
4.	Urząd Miasta Szczecin	10
5.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	9

6.	Urząd Miasta Krakowa	4 ¹⁶
7.	Urząd Miasta Katowice	2 ¹⁷
8.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	2
9.	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	1 ¹⁸
10.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	0
11.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego	0
12.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	0
13.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	0
14.	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	0
15.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	0
16.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	0
17.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	0
18.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	0
19.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	0
20.	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego	0
21.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego	0
22.	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego	0
23.	Urząd Miasta Białystok	0
24.	Urząd Miasta Bydgoszczy	0
25.	Urząd Miasta Gdańska	0
26.	Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego	0
27.	Urząd Miasta Kielce	0
28.	Urząd Miasta Lublin	0
29.	Urząd Miasta Olsztyna	0
30.	Urząd Miasta Opole	0
31.	Urząd Miasta Poznania	0
32.	Urząd Miasta Rzeszowa	0
33.	Urząd Miasta Stołecznego Warszawy	0
34.	Urząd Miasta Torunia	0

Pytanie nr 2

W przypadku jakiej liczby wniosków o realizację zadania publicznego z własnej inicjatywy, w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, stwierdzono celowość realizacji zadania

¹⁶ Z czego dwa wpłynęły do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa, a pozostałe do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie.

¹⁷ Po jednym wniosku w latach 2019 i 2020.

¹⁸ W 2018 r.

publicznego i poinformowano o terminie ogłoszenia otwartego konkursu ofert przez dany urząd w okresie 2018-2020?

W poniższej tabeli zestawiono dane pozyskane od instytucji, które w odpowiedzi na pytanie nr 1 wskazały większą od zera liczbę wniosków złożonych w latach 2018- 2020. W pozostałych przypadkach dane odpowiednie dla poszczególnych informacji z tabeli wynoszą 0.

Lp.	Nazwa instytucji	Liczba wniosków
1.	Urząd Miasta Wrocławia	241
2.	Urząd Miasta Zielona Góra	61
3.	Urząd Miasta Szczecin	5
4.	Urząd Miasta Krakowa	3 ¹⁹
5.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	2
6.	Urząd Miasta Katowice	1 ²⁰
7.	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	1 ²¹
8.	Urząd Miasta Łodzi	1
9.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	0

Pytanie nr 3

Ile z ogłoszeń, o których mowa w pkt. 2, zakończyło się podpisaniem umowy na realizację zadania publicznego?

W poniższej tabeli zestawiono dane pozyskane od instytucji, które w odpowiedzi na pytanie nr 1 wskazały większą od zera liczbę wniosków złożonych w latach 2018- 2020. W pozostałych przypadkach dane odpowiednie dla poszczególnych informacji z tabeli wynoszą 0.

Lp.	Nazwa instytucji	Liczba wniosków
1.	Urząd Miasta Wrocławia	229
2.	Urząd Miasta Zielona Góra	61
3.	Urząd Miasta Szczecin	5

¹⁹ Z czego: 1 wniosek, który wpłynął do UM Krakowa oraz 2 wnioski, które wpłynęły do MOPS w Krakowie. Dane te są analogiczne dla pytania nr 3.

²⁰ W 2019 r.

²¹ W 2018 r.

4.	Urząd Miasta Krakowa	3
5.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	2 ²²
6.	Urząd Miasta Katowice	1 ²³
7.	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	1 ²⁴
8.	Urząd Miasta Łodzi	1
9.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	0

Pytanie 4

Jaka liczba ofert w latach 2018-2020 r., które zostały pozytywnie zaopiniowane i przekazane do podpisania umowy i realizacji, mieściła się pod względem wysokości swoich budżetów, w przedziałach: poniżej 25.000 zł, 25.001 zł - 50.000 zł, 50.001 - 100.000 zł, 100.001 zł - 250.000 zł, 250.001 - 500.000 zł, 500.001 zł - 1 mln zł, powyżej 1 mln zł?

²² We wniosku wskazano, że z dwoma podmiotami podpisano trzy umowy.

²³ W 2019 r.

²⁴ W 2018 r.

W poniższej tabeli zestawiono dane pozyskane od instytucji, które w odpowiedzi na pytania nr 1-3 wskazały większą od zera liczbę wniosków złożonych w latach 2018- 2020. W pozostałych przypadkach dane odpowiednie dla poszczególnych informacji z tabeli wynoszą 0.

Lp.	Nazwa instytucji	Liczba ofert w przedziałach budżetowych						
		poniżej 25 000	25 001 - 50 000	50 001 - 100 000	100 001 - 250 000	250 001 - 500 000	500 001 - 1 mln	powyżej 1 mln
1.	Urząd Miasta Wrocławia	36	52	41	58	18	10	14
2.	Urząd Miasta Zielona Góra	61	0	0	0	0	0	0
3.	Urząd Miasta Szczecin	1	0	3	1	0	0	0
4.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego ²⁵	2	0	0	0	0	1	0
5.	Urząd Miasta Krakowa	0	0	1 ²⁶	2 ²⁷	0	0	0
6.	Urząd Miasta Katowice	0	0	0	0	1	0	0
7.	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	0	1	0	0	0	0	0
8.	Urząd Miasta Łodzi	0	0	1	0	0	0	0

²⁵ Urząd Marszałkowski udzielił w tym przypadku odpowiedzi, odnosząc się do liczby wniosków wskazanych w pytaniu nr 1.

²⁶ Dotyczy umowy dotacyjnej zawartej w zw. z wnioskiem do MOPS w Krakowie – całość budżetu wyniosła 68 740 zł, w tym 20 620 zł w 2018 r., 27 500 zł w 2019 r. i 20 620 zł w 2020 r.

²⁷ W tym jedna umowa dotacyjna zawarta w zw. z wnioskiem do UM Krakowa (dotacja w kolejnych latach wyniosła odpowiednio: 130 000 zł (2019) i 170 000 zł (2020) oraz jedna umowa dotacyjna zawarta w zw. z wnioskiem do MOPS w Krakowie (całość budżetu wyniosła 173 860 zł, dotacja była wypłacana w kolejnych latach w następującej kwocie: 78 660 zł (2018), 33 600 zł (2019), 33 600 zł (2020), 28 000 (2021).

Pytanie nr 5

Jakie działania podejmuje dany urząd/jednostka samorządu terytorialnego w promowaniu wśród organizacji pozarządowych na obszarze właściwym dla danej jednostki samorządu terytorialnego możliwości złożenia wniosku i realizacji zadania publicznego z własnej inicjatywy, w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie?

Lp.	Nazwa instytucji	Organizacja szkoleń, spotkań itp.	BIP / Strona internetowa	Bezpośredni kontakt Urząd - NGO	Brak podejmowanych działań	Łącznie podjętych inicjatyw
1.	Urząd Miasta Białystok	X	X	X		3
2.	Urząd Miasta Bydgoszczy ²⁸	X	X			2
3.	Urząd Miasta Gdańska				X	0
4.	Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego				X	0
5.	Urząd Miasta Katowice	X		X		2
6.	Urząd Miasta Kielce				X	0
7.	Urząd Miasta Krakowa ²⁹				X	0
8.	Urząd Miasta Lublin	X				1
9.	Urząd Miasta Łodzi	X		X		2
10.	Urząd Miasta Olsztyna				X	0
11.	Urząd Miasta Opole	X		X		2
12.	Urząd Miasta Poznania	X	X	X		3
13.	Urząd Miasta Rzeszowa ³⁰				X	0
14.	Urząd Miasta Stołecznego Warszawy ³¹			X		1

²⁸ Działania promocyjne w tym zakresie nie są skupione tylko na promocji finansowania z art. 12 ustawy, lecz także na promocji innych form finansowania.

²⁹ W odpowiedzi na wniosek wskazano, że „szeroko pojęta” współpraca z NGO realizowana jest również za pośrednictwem Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Komisji Dialogu Obywatelskiego, Centra Obywatelskie oraz Miejskie Centrum Informacji Społecznej.

³⁰ Informacje w tym zakresie podjęto jedynie podczas I Kongresu rzeszowskich organizacji pozarządowych, który odbył się w kwietniu 2019 r. Więcej o Kongresie: <https://potrafiepomoc.org.pl/relacja-z-i-kongresu-rzeszowskich-organizacji-pozarządowych> z dnia 11.06.2021 r. (uzupełnienie autorów Raportu).

³¹ Podstawę informacji stanowi Stołeczny Program Współpracy z NGO, przekazywany organizacjom za pośrednictwem ciał dialogu współpracujących z m.st. Warszawą.

15.	Urząd Miasta Szczecin		X			1
16.	Urząd Miasta Torunia	X	X			2
17.	Urząd Miasta Wrocławia				X	0
18.	Urząd Miasta Zielona Góra		X	X		2
19.	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego				X	0
20.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego				X	0
21.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego				X	0
22.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	X	X			2
23.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego				X	0
24.	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego				X	0
25.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego				X	0
26.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego				X	0
27.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego			X		1
28.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego				X	0
29.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego				X	0
30.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego		X	X		2
31.	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego		X			1
32.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego				X	0
33.	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego	X				1
34.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	X	X	X		3

Pytanie nr 6

Czy wniosek o realizację zadania publicznego z własnej inicjatywy, w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, można złożyć za pośrednictwem generatora? Jeśli nie – jakie powody merytoryczne, finansowe i techniczne implikują taki stan rzeczy oraz w jaki inny sposób można złożyć przedmiotowy wniosek?

Lp.	Nazwa instytucji	Można	W trakcie wdrażania	Nie można
1.	Urząd Miasta Białystok	X		
2.	Urząd Miasta Bydgoszczy			X
3.	Urząd Miasta Gdańsk			X
4.	Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego			X
5.	Urząd Miasta Katowice			X
6.	Urząd Miasta Kielce		X	

7.	Urząd Miasta Krakowa			X
8.	Urząd Miasta Lublin			X
9.	Urząd Miasta Łodzi			X
10.	Urząd Miasta Olsztyna	X		
11.	Urząd Miasta Opole			X
12.	Urząd Miasta Poznania			X
13.	Urząd Miasta Rzeszowa			X
14.	Urząd Miasta Stołecznego Warszawy			X
15.	Urząd Miasta Szczecin	X		
16.	Urząd Miasta Torunia			X
17.	Urząd Miasta Wrocławia			X
18.	Urząd Miasta Zielona Góra			X
19.	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego			X
20.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego			X
21.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego			X
22.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego			X
23.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego			X
24.	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego			X
25.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego			X
26.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego			X
27.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego		X	
28.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego			X
29.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego			X
30.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego			X
31.	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego			X
32.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego			X
33.	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego			X
34.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego			X

Instytucje, które w odpowiedzi napisały, że wniosek o realizację zadania publicznego z własnej inicjatywy nie można złożyć za pośrednictwem generatora, najczęściej wskazywały, iż nie ma takiej potrzeby. Drugą z kolei najczęściej pojawiającą się odpowiedzią była informacja, że jeśli organizacja pozarządowa jest zainteresowana własną inicjatywą, to może to zrobić w formie pisemnej i jest to najprostsza droga. Trzecim z kolei wskazaniem były uwarunkowania techniczne, które stanowią problem finansowy dla danej instytucji.

2.4. Podsumowanie

Odpowiedzi na pierwsze pytanie, dotyczące liczby wniosków o realizację zadania publicznego z własnej inicjatywy, które wpłynęły do określonych instytucji w latach 2018-2020 wskazują, że są bardzo duże dysproporcje w ilości tych wniosków. Na 34 badane instytucje, niekwestionowanym liderem jest Urząd Miasta Wrocławia, do którego wpłynęło w ciągu dwóch lat aż 280 wniosków z własnej inicjatywy. Na drugim miejscu jest Urząd Miasta Zielona Góra, do którego wpłynęło 61 wniosków. Kolejne instytucje, jak Urząd Miasta Łodzi otrzymały 15 wniosków, Urząd Miasta Szczecin - 10. Następnie plasuje się pięć instytucji, gdzie każda z osobna zanotowała liczbę wniosków poniżej 10. Pozostałe 25 instytucji nie wskazało otrzymania wniosku z własnej inicjatywy w latach 2018-2020.

Drugie pytanie dotyczy stwierdzenia celowości realizacji zadania publicznego zgłoszonego z własnej inicjatywy i ogłoszenia otwartego konkursu ofert w okresie 2018-2020. Ponownie liderem jest Urząd Miasta Wrocławia, który ogłosił 241 konkursów (z 280 wniosków). Na drugim miejscu, ponownie z tą samą liczbą (61 wniosków) - Urząd Miasta Zielona Góra. Na trzecim miejscu znalazł się Urząd Miasta Szczecin, który zrealizował 5 konkursów (z 10 wniosków). Warto zwrócić uwagę na Urząd Miasta Łodzi, który otrzymał 15 wniosków z własnej inicjatywy, a dopuścił jedynie do ogłoszenia jednego otwartego konkursu ofert.

Przyglądając się trzeciemu pytaniu, nawiązującemu do pytania drugiego, które dotyczy liczby umów, podpisanych po zakończonej procedurze otwartego konkursu ofert, Urząd Miasta Wrocławia wskazuje aż 229 umów, co daje 82% skuteczności. Natomiast w przypadku Urzędu Miasta Zielona Góra, mamy umów 61, co wskazuje na 100% skuteczność złożonych wniosków z własnej inicjatywy. Urząd Miasta Szczecin informuje o 5 umowach, a Urząd Miasta Krakowa o 3.

W pytaniu czwartym zwróciliśmy uwagę na przedziały budżetów wniosków, które otrzymały dotację. Wszystkie oferty, które zostały złożone z własnej inicjatywy do Urzędu Miasta Zielona Góra w latach 2018-2020, i otrzymały dotację, mieściły się w przedziale budżetowym do 25 000 zł. W przypadku Wrocławia mamy 14 ofert, które otrzymały dotację powyżej 1 mln. W przedziale budżetowym od 500 001 zł do 1 mln wskazano 10 ofert, a w przedziale 250 001 zł - 500 000 zł - 18 ofert. Najwięcej

ofert plasuje się w przedziale od 100 001 zł do 250 000 zł, bo aż 58 ofert. Na drugim miejscu po względem liczby ofert mamy 52 oferty, które znajdują się w przedziale od 25 001 zł do 50 000 zł.

W kolejnym pytaniu zapytaliśmy o to, jakie są podejmowane przez instytucje działania w zakresie promowania wśród organizacji pozarządowych możliwości złożenia wniosku i realizacji zadania publicznego z własnej inicjatywy. Jak deklarują urzędy miast z Białegostoku i Poznania, podejmują najszerze działania promocyjne poprzez organizację szkoleń, spotkań, stronę internetową urzędu, BIP, bezpośredni kontakt z przedstawicielami organizacji pozarządowych. Jednakże, kiedy spojrzymy na liczbę złożonych wniosków jest ona równa „0”. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego również deklaruje najszerze działania promocyjne, jednak otrzymał on 9 wniosków z własnej inicjatywy. We Wrocławiu, gdzie mamy największą liczbę wniosków z własnej inicjatywy, bo aż 280 w latach 2018-2020, Urząd Miasta wskazuje na brak jakichkolwiek działań promocyjnych. W przypadku Zielonej Góry mamy deklarację ze strony urzędu, że podejmuje działania promocyjne poprzez stronę internetową, BIP oraz bezpośredni kontakt urzędników z przedstawicielami organizacji pozarządowych. Na uwagę zwraca fakt, że aż 17 instytucji z 34, wskazuje na brak jakichkolwiek działań promocyjnych.

W odpowiedzi na pytanie szóste, tylko 3 urzędy miejskie - z Białegostoku, Olsztyna i Szczecina deklarują możliwość złożenia wniosku z własnej inicjatywy poprzez generator wniosków. Zarówno w przypadku Białegostoku, jak i Olsztyna w latach 2018-2020 żaden wniosek nie został złożony. Urząd Miasta Kielce i Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego deklarują, że są na etapie wdrażania możliwości złożenia wniosku z własnej inicjatywy poprzez generator wniosków. Aż 29 instytucji na 34, w tym z Wrocławia i Zielonej Góry, informuje, że organizacje pozarządowe nie mogą złożyć swoich wniosków z własnej inicjatywy poprzez generator. Oznacza to, że we Wrocławiu w latach 2018-2020, złożono 280 wniosków w wersji papierowej, a w Zielonej Górze - 61. Najczęstszym powodem braku możliwości wykorzystania generatora jest „brak takiej potrzeby”.

2.5. Przykładowe „wzory wniosków”

PRZYKŁAD CZĘSTOCHOWSKI

WZÓR
FORMULARZA REALIZACJI ZADANIA PUBLICZNEGO
(Złożonego w trybie art.12)

.....
(data i miejsce złożenia formularza)
wypełnia organ administracji publicznej

ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ(-YCH)/PODMIOTU (-ÓW), O KTÓRYM (-YCH) MOWA W ART. 3
UST. 3 USTAWY Z DNIA 24 KWIETNIA 2003 r. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO
I O WOLONTARIACIE
REALIZACJI ZADANIA PUBLICZNEGO

.....
(rodzaj zadania publicznego)

.....
(tytuł zadania publicznego)

w okresie od do

W FORMIE
POWIERZENIA REALIZACJI ZADANIA PUBLICZNEGO/WSPIERANIA REALIZACJI ZADANIA
PUBLICZNEGO

PRZEZ

.....
(organ administracji publicznej)

składana na podstawie przepisów działu II rozdziału 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r.
o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

I. Dane oferenta

1. Nazwa	
2. Numer KRS*/innej ewidencji*¹	
3. Adres siedziby (Ulica, numer budynku i lokalu, miejscowość i kod pocztowy, województwo)	
4. Kontakt: (telefon, faks, adres e-mail, adres strony internetowej)	
5. Adres do korespondencji (Należy wypełnić, jeśli jest inny niż adres siedziby)	
6. Dane osób upoważnionych do składania wyjaśnień dotyczących oferty (Np. numer telefonu, adres poczty elektronicznej, numer faksu)	

II. Szczegółowy opis zadania publicznego proponowanego do realizacji

- 1. Krótka charakterystyka i opis potrzeb wskazującym na konieczność wykonania zadania publicznego.**

- 2. Opis grup adresatów zadania publicznego**

- 3. Zakładane cele realizacji zadania publicznego oraz sposób ich realizacji**

Załącznik nr 7 do Zasad przyznawania, rozliczania, monitoringu i kontroli dotacji z budżetu Gminy Mieśca Czystochowy przyznawanych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

4. Opis poszczególnych działań w zakresie realizacji zadania publicznego²

--

5. Zakładane rezultaty realizacji zadania publicznego³

--

III. Kalkulacja przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego⁴

Lp.	Nazwa kosztu	Koszt całkowity (w zł)	Wartość kosztu do poniesienia z wnioskowanej dotacji

Poświadczenie złożenia formularza⁵

--

Adnotacje urzędowe⁶

--

Załącznik nr 7 do Zasad przyznawania, rozliczania, monitoringu i kontroli dotacji z budżetu Gminy Miasta Częstochowy przyznawanych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

¹ Jeżeli oferent jest zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym proszę wskazać numer KRS. Jeżeli oferent nie figuruje w KRS, proszę o wskazanie innego właściwego rejestru lub ewidencji oraz podanie numeru nadanego w tym rejestrze lub ewidencji, jeśli został nadany

² Opis musi być spójny z harmonogramem i kosztorysem. W przypadku oferty wspólnej – należy wskazać dokładny podział działań w ramach realizacji zadania publicznego między składającymi ofertę wspólną.

³ Należy opisać zakładane rezultaty zadania publicznego – czy będą trwałe oraz w jakim stopniu realizacja zadania przyczyni się do rozwiązania problemu społecznego lub złagodzi jego negatywne skutki.

⁴ Należy uwzględnić wszystkie planowane koszty, w szczególności zakupu usług, zakupu rzeczy, wynagrodzeń

⁵ Wypełnia organ administracji publicznej

PRZYKŁAD WROCŁAWSKI

miejsowość, data

Dane NGO

Wydział Partycypacji Społecznej

Urząd Miejski Wrocławia

ul. Zapolskiej 4

50-032 Wrocław

Wniosek z własnej inicjatywy o realizację zadania publicznego w oparciu o art. 12
ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Tytuł zadania:

Cel zadania:

Termin realizacji:

Miejsce realizacji:

Opis zadania:

Szacunkowa kalkulacja kosztów:

Rodzaj kosztu	Rodzaj miary	Koszt jednostkowy [PLN]	Liczba jednostek	Razem
Koszt 1				
Koszt 2				
...				
...				
...				
Suma kosztów				

Z tego:

Źródło finansowania	Kwota
Dotacja	
Inne środki finansowe	
Wkład osobowy	
Razem	

Planowane rezultaty:

-
-

Planowane zadanie wpisuje się w priorytetowe obszary współpracy „Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w r. (rok do uzupełnienia) zwłaszcza wymienione w par. 4, ust.

Gwarantem wysokiej jakości wykonania zadania jest (są):

-
-

Korzyści wynikające z realizacji zadania przez (nazwa Wnioskodawcy) to:

- gwarancja wysokiej jakości wykonania zadania *(przykład)* - wskazać inne, jeżeli są
-

REKOMENDACJE ZMIAN

1

W zakresie zmian prawnych, postulujemy, aby w art. 12 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057), znalazło się **ewidentne wskazanie nazwy „własna inicjatywa” jako nazwy określającej tylko tą formę wsparcia.**

2

Postulujemy, aby analogicznie jak dla tzw. „małych grantów” - tryb art. 19a Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057), dla którego poprzez Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. wprowadzono m.in. nowy uproszczony wzór oferty, **wprowadzono wzór wniosku dla art. 12 - tzw. „własnej inicjatywy”.**

3

Rekomendujemy, aby w organach administracji publicznej **podejmowano działania w zakresie promowania** wśród organizacji pozarządowych możliwości złożenia wniosku i realizacji zadania publicznego z własnej inicjatywy.

4

Rekomendujemy, aby organizacje pozarządowe zainteresowane złożeniem wniosku z własnej inicjatywy, **mogły skorzystać z generatora wniosków.**

NOTY O AUTORACH

Damian Wojciech DUDAŁA

Prezes Zarządu, fundator i Menadżer ds. badań w Fundacji Instytut Badań i Rozwoju Lokalnego.

Badacz społeczny, pedagog i menadżer projektów z wykształcenia. Studiował i realizował staże naukowe w Polsce, Wielkiej Brytanii, Islandii, Norwegii i Estonii. Od 2001 r. pracuje w sektorze organizacji pozarządowych. Członek Komisji TVP z ramienia RDPP. Sekretarz Wrocławskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w kadencji 2017-2020. Autor i koordynator działań w zakresie 3.5. Kierunki rozwoju struktury dialogu społecznego w ramach Strategii rozwoju współpracy miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi na lata 2018-2022. Absolwent XIII Szkoły Liderów Społeczeństwa Obywatelskiego. Współautor Raportu „Analiza wniosków aplikacyjnych priorytetu 5 PROO na lata 2018-2030 oraz jeden z autorów Raportu Diagnozy Społecznej Wielkiej Wyspy 2020. Autor przewodników: Technologie w organizacjach pozarządowych. Narzędziownik (2020) i Technologie w organizacjach pozarządowych. Narzędziownik PLUS (2020). Jeden z autorów Społecznego Raportu Alternatywnego z realizacji Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami w Polsce.

Mateusz MUSZYŃSKI

Specjalista ds. monitoringu i informacji publicznej w Fundacji Instytut Badań i Rozwoju Lokalnego.

Absolwent XIII Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie. Od najmłodszych lat interesuje się prawem i naukami społecznymi. Na co dzień zajmuje się podejmowaniem czynności interwencyjnych w zakresie kontroli prawidłowości regulacji statutowych w szkołach publicznych oraz doradztwem prawnym dla uczniów w ramach jednego z największych stowarzyszeń działającego w dziedzinie praworządności w szkołach.

Został utytułowany kilkoma tytułami laureata i finalisty różnorodnych konkursów i olimpiad przedmiotowych. Zakres jego zainteresowań badawczych obejmuje kwestie związane z samorządem terytorialnym, prawem cywilnym, administracyjnym, oświatowym oraz konstytucyjnym, a także stosunkami międzynarodowymi.

Fundacja Instytut Badań i Rozwoju Lokalnego dąży do trwałej poprawy jakości życia społeczności lokalnych poprzez diagnozę problemów społecznych, identyfikację kapitału ludzkiego, działania związane z tożsamością lokalną, animację społeczno-kulturalną środowiska lokalnego, usługi edukacyjne i doradztwo z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych.

www.fibirl.org.pl

info@fibirl.org.pl

ISBN 978-83-947675-5-6

9 788394 767556